

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Ittlyben: Negyedévre	8 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egészévre	12			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékire Negyedévre	5			
Egészévre	20			

ROSTA.

Gyönyörűséges nemzeti önállóság ez a miénk, már az igaz!

Mióta vajudnak a hegyek, hogy valami esodát vessenek ki méhükből és a hosszú vajudas vége ugylátszik mégis csak egy kis egér lesz! Olyasmin török a fejüket a nem annyira hazafias, mint inkább osztrák értelemben böles és hasznos államférfiak, hogy a király papiroson ismerje el a nemzet követelését jogosnak és törvényesnek, azután pedig maradjon minden a régiben.

Vagyis mert a mihez a nemzet ragaszkodik, az jogos és törvényes, ennél fogva uralkodjék tovább is a jogtalan és törvénytelen állapot!

És ha ezt a nemzet önként elhatározza, elfogadja s következményeibe saját akaratából belenyugszik; ezt nevezik nálunk alkotmányos nyelven — nemzeti önállóságnak!

* * *

A katonai kamarilla főfő Beckje nem mert lejönni Budapestre.

Mások ugyan azt állítják, hogy Beck vezérkari főnök, a magyarok kipróbált barátja, a legnagyobb titokban mégis leosont Bécsből a királyhoz; de annyi bizonyos, az éj leple alatt történt ideruccanást nem árulta el.

Ugyan mitől félt oly nagyon a mi hírhedt barátunk? Talán arra gondolt, a mi 1848-ban történt? A láncidon . . . Lamberg szívében kés . . .

De hiszen tetszik tudni, hogy a vers folytatása az, hogy: Latour nyakán kötél. Akkor más idők jártak! Bécs is átjárta a torradalmi szellő . . . De a magyarok akkor se voltak sötétben bujkáló, hát megettőlalkodó orgyilkosok. Máshol tanulhatott meg Beck ur oly nagyon rettegni a haláltól . . . Talán sokszor vett részt osztrák csatákban . . .

* * *

Hihetetlen egyébként az a vakmerőség, melylyel a katonai kamarilla zsoldos katonairói gyalázatosan neki rontanak mindennek, a mi magyar! Bécsi katonai lapokban nagy rangú főtisztoktól egyre-másra jelennek meg a magyar nemzetet gyalázó cikkek. Valósággal őrzjög a szoldateszka gyű-

lölet, melynek mérgével meg akarná ölni, ki szeretné pusztítani a magyar alkotmányt, a szentesített törvényeket és az egész rebellis Kossuth kutya magyar nációt.

Igazán kár, hogy nincs vagy hamarosan nem lesz háboru! Ha ilyen bátrak és vakmerőek a főfő katona urak, talán most az egyszer — győzhetnének is!

Nem gondolják, hogy jó lenne visszaidni a muszkaszivességet (1849) és elmenni Mandzsuriába, az oroszok segítségére?

A nemzet pártja.

— áprl. 1.

A szabadelvű párt legutóbbi határozatával megpecsételte sorsát. A mit ez a párt most szerdán elkövetett, az több a közönséges öngyilkosságnál. Az már olyan cselekedet volt, mint ha valamely halálra szánt ember azt gondolná magában, hogy pár pere múlva ugyanis meghal, hát utoljára legalább hadd követ el még valami nagy ostobaságot, avagy épen bünt.

Szóval a szabadelvű párt önbélyegző határozata halálos vétekekkel s ennek gyalázatával sulyosított öngyilkosság volt.

Szinte érthetetlennek látszik, hogyan lehetett épen most, midőn a haza veszélyben van, oly hazafiatlan sőt csaknem hazaáruló határozatot hozni.

Föltéve, de meg nem engedve, hogy igazat állítana a szabadelvűpárt, midőn azt állítja, hogy a nemzet nyelvével való föltétlen rendelkezés felségjog, még akkor is inkább el kellene haragnia a nyelvet minden szabadelvűpárti magyar embernek, mielőttilyent kimondana.

Hiszzen a nemzet most a legnagyobb szorongatásban él. Midőn jogait, alkotmányát, törvényeit, szent magyar nyelvet védelmezi, valóságos ellenségek rohanják meg, akik minden áron bünnös elhatározásra akarják kényszeríteni a magyar királyt. És ebben a válságos időben a szabadelvűpárt, a helyett, hogy segítségére sietne annak a tábornak, mely a haza adáz, alattomos, gyűlölködő ellenségeivel viaskodik, ez a sze-

rencsétlen szabadelvűpárt inkább kérdőn kiáll a piacra, mintha azt akarná a Loydklubból felkiabálni a királyi várpalotába, hogy: ne engedj magyar király! ne ismerd el a magyar nemzet igazát! itt vagyunk mi, akik ép úgy érzünk és gondolkozunk mint a katonai kamarilla, a kik Pitreich, Beck, Goluhovszki stb. bécsi barátainkkal együtt azt hirdetjük és valljuk, hogy a német vezényszó és a közös vámterület és a közös haza kell nekünk! és készek vagyunk ebben a szellemben a kiegyezés törvényét még ujjabb 30 esztendeig félremagyarázni, elesürni-csavarni, saját nemzetünk kárára értelmezni!

Hát maradhat-e őszinte, jó magyar ember ennek a pártnak ezek után továbbra is tagja?

Nyiltan kijelentjük, a mi meggyőződésünk szerint a szerdai határozat után, mely egyenesen állást foglal a nemzet igazi ellen, lehetetlenség a szabadelvűpárttal egyetérteni. Magyar emberre nézve kell hogy elszakadjon minden pártkötelék, mely őt a szabadelvűpárthoz fűzte, midőn azt tapasztalja, hogy a szabadelvűpárt szembe helyezkedik a nemzettel.

Hála Istennek, odáig még nem jutottunk, hogy a király és nemzet közt elszakadt volna az utolsó fonál. De ha ez valaha mégis bekövetkeznék, magyar emberre nézve nem lehet kétséges, hogy a nemzet mellé kell állnia.

Semmi értelme sincs tehát, hogy a tulzott egészségtelen lojalitás örve alatt egy nagy országgyűlési párt a király kedvéért előre, kéretlenül felkínálja áldozatnak a nemzet igazát.

Mi ezzel szemben azt valljuk, hogy kötelességünk a nemzet lobogója alá gyülekezni.

Oly válságos idöket élünk, hogy meg kell szünnie minden pártköteléknek és pártoskodásnak.

Nincs többé ebben az országban több párt, csak egyetlen egy párt élhet, uralkodhatik és intézheti a nemzet sorsát: a nemzet pártja.

Mi szívvel-lélekkel leszünk szószó-lói a nemzet pártja minden törekvésé-

PETROLIN!!!

a legujabb és legjobb haj és fejbőr konzerváló szer! már is számtalan urak és hölgyek áldják jóságáért! mert kivétel nélkül, minden esetben a legmakaesabb hajhullást megállította és a kellemetlen fejkorpát utolsó szemig kipusztította!

üvegje 3 kor. Pröba üveg 1 korona 50 fillér. Kapható Debrecen és vidéke részére kizárólag csak — —
PAPP JÓZSEF
= fodrásztermében, Hunyadi-utca 26. szám. =

Glück Ede jó cipőinek
híre messze elterjed, Szerencsés csak az lehet aki nala cipőt és kalapot vesz.
Piac és Kossuth-u. sarkán, Kistemplommal szemben.

nek, melyből a hazára áldás, a nemzetre dicsőség háramlik.

Nem egyedáruságra törekvő új párt alakulást értünk mi a nemzet pártja alatt; hanem igenis értjük az összes hű magyarok egyesülését, mindazoknak egy zászló alá sereglését, a kik a haza és nemzet érdekein kívül más érdeket nem ismernek.

Mert az mégis csak égbekiáltó szivtelenség, hogy egy hazai párt azzal álljon elő, hogy neki kötelessége a másik fél érdekeit is megóvni.

Hol hallott a világ ilyet? Mi köze egy magyar politikai pártnak Ausztria érdekeihez? És lehet-e támogatni olyan pártot, mely nem rösteli bevallani, hogy a nemzet érdekei mellett idegen érdekek figyelembe vételére, sőt támogatására is vállalkozik.

A szabadelpárt ez utolsó cselekedete halálos döfés volt.

Most már el fog vérzeni, szét fog oszlani ez a párt teljesen és senki se fogja csöndes kimulását megkönnyezni.

A csermő—debreceni vasut.

(Uj vasut Arad, Bihar- és Hajdumegyében.)

Hirt adtuk már arról lapunkban, hogy az aradmegyei Csermőről kiindulva, a biharmegyei Nagyszalontán és Komádán át Berettyóújfaluiig, illetőleg Debrecenig kiépítendő vasutara előmunkálati engedélyt nyert az Alföldi Első Gazdasági Vasut részvénytársaság. A tervezett vasut keskenyvágányu és motorral hajtottnak tervezetik, a melynek főelőnye, hogy a vasut legnagyobb részt az országutak és dőlutak felhasználásával a kisajátítást megkiméli, másrészt pedig a községek utcáin is keresztülvezethető.

A vasut létesítését egy nagy vidék várja érdeklődéssel, mert régi hiányt pótolni van hivatva. Hosszabb idő óta vajudik e kérdés s most, amikor az Alföldi Első Gazdasági Vasut magáévá tette az ügyet, az

Szerelmi játék.

Mérőék végig nézték az egész lakást. Az elegáns szőke asszony figyelmesen vizsgálta a nyolc szobát, és a szigorú vizsgálat végén azt mondta a férjének:

— Kivesszük.

A direktor, aki szórakozottan nézegetett ki az ablakon, odafordult a hajlongó házfelügyelőhöz és zsebébe nyult a tárcájáért.

— Méltóságos uram, fölösleges — mondta a házfelügyelő. Annak idején bátor leszek a bankban jelentkezni.

— Hát így is jó — mondta Mérő.

Mikor lementek a lépcsőn, Horth Jenővel találkoztak.

— Kezét esőkolom, méltóságos asszonyom.

— Szervusz, — mondta Mérő.

— Jó napot, — szólt hidegen az asszony.

Horth nyugodtan nézett szembe vele és vidáman kérdezte:

— Hol járnak erre, a hol a madár sem jár?

Az asszony hideg arccal fogadta a tréfát és fanyarul kérdezte:

— Mit csinál maga erre? . . .

— En itt lakom. A második emeleten van az ügyvédi irodám.

— Ah, mondta gunyosan az asszony, hát maga evvel is foglalkozik. En azt hittem, hogy semmi foglalkozása nincs a korsolyatanitáson kívül.

Horth nyugodtan mosolygott, a jó Mérő pedig az ország legelső bankdirektora és leg-

életre való terv a megyvalósítás stádiumába lépett.

Ebben az ügyben az érdekeltség bevonásával értekezletet tartottak Nagyszalontán, melyen megjelent Sármezey Endre, az A. E. G. V. igazgató-főmérnöke és annak egyik főtisztviselője Vásárhelyi János is.

Az előértekezlet Szalonta városházának tanácsstermében tartatott meg az érdekeltség élénk részvétele mellett. Ugyszólván minden község részt vett, mely az érdekeltség körébe esik.

Az értekezletet dr. Podhraczký Rezső szalontai ügyvéd nyitotta meg, meleg szavakkal üdvözölve az összejötteket röviden vázolta az értekezlet célját, melynek elnökéül Nagy József szalontai főbíró lett megválasztva.

Ezután Sármezey Endre tartott magvas a kérdés minden részét megvilágító, tárgyilagos ismertetést a tervezett vasutról. Mindenekelőtt párhuzamot vont a normál és keskenyvágányu vasutak rendeltetése s célja felől s ugyszólván kézzelfogható argumentumokkal bizonyította, hogy miért helyes az a terv, mely szerint a tervezett vasut keskenyvágányu lesz. Mindenekelőtt olcsóbb, mint a normálvágányu, aminek szükségképeni folyománya, hogy a vasut ugy áru, mint személyszállítási tarifája is szembeütőleg olcsóbb. Nevezetesen normálvágányu vasut kiépítése kilométerenként 70—80 ezer koronába kerül, míg ez a vasut mindössze 20 ezer koronába. Előnye az, hogy az érdekeltség érdekeit intenzíve szolgálja, mert a vasut teljesen az érdekeltségé, amennyiben csupán saját részvénytőkéjére támaszkodva, sem az állam, sem valamely pénzintézet hozzájárulását nem veszi igénybe. A vasut helyi közlekedésre is alkalmas, mert az érintett községek utcáin keresztül megy; annyiszor közlekedik, amennyiszor az érdekeltség érdeke kívánja, a mi a Szalonta vidéki községek vásárainak forgalmára nézve végtelemül előnyös. Kifejtette, hogy e vasut nem csupán egy vassinpár, hanem a vidék népé-

rövidlátóbb férj jóindulattal veregetett rá a fiatalember vállára.

— Szomszédok leszünk. Kivettük az első emeleti lakást.

Horth udvariasan hajolt az asszony felé.

— Méltóságos asszonyom, nemcsak ügyvéd vagyok, válópórspecialista is. Ha az urától el akar válni, legyen szerencsém.

— Mérő pompásnak találta ezt az ötletet és hangosan hahotázott. Az asszony jéghideg arccal fordult el a mosolygó embertől Aztán elmentek.

Nemsokára beköltöztek a nagy lakásba. Horth már a második héten vizitelt náluk. Az asszony egyedül volt.

— Haragszik még Klára?

— Először is ne nevezzen Klárának, másodsor meg nekem sokkal közömbösebb, semhogy haragudnám magára.

— Hogy Klárának nevezhessem, ha magunk vagyunk, ez jogom, és ezt tölem senki el nem veheti. Ezért szolgáltam, mint Jákób Ráchelért, ha nem is hét évig, de négyig becsületesen. Hogy pedig nem haragszik rám, — az egyszerűen nem igaz.

— Maga új oldaláról ismerteti magát. Vegye tudomásul, hogy elbizakodottnak lenni annyi, mint ostobának lenni.

— Klára, mondta nyugodtan Horth, én se elbizakodott, se ostoba nem vagyok. De négy év óta bolondulok magáért. Négy év óta vagyok engedelmes, alázatos, hűséges szolgálja. Négy év óta ámit, vakit, bolondit.

— Amitom? — mondta sértődötten az asszony.

nek lüktető ereje, mely a jövő fejlődésének talpköve.

A rendkívül világos és tárgyilagos módon előadott felvilágosítást élénk tetszéssel fogadta az értekezlet és megállapította a vasut ideiglenes tervét. Ezen terv szerint, felölve minden jelentősebb közbeeső birtokot, a vasut a következő községeket érinti: Csermőről indul Somoskeszin, Barakonyon, Talpason, Feketebátoron, Árpádon át Szalontára érkezik s innen Mezőgyán, Zsadány, Komádán, Magyar-Homorogon, Mezősason, Berettyó-Szent-Mártonon keresztül Berettyó-Ujfaluba jut, amely község azonban csak ideiglenes végállomása a vasutnak, amennyiben már a napokban megkéri az érdekeltség a Debrecenig való kiépítésre vonatkozó előmunkálati engedélyt. Kijelentette Sármezey Endre azt is, hogy kellő anyagi hozzájárulás ellenében szárnyvonalak 6—8 kilométer hosszúságra kiépíttetnek.

Az értekezlet azután előkészítő bizottságot választott, melynek tagjai: Kornstein Hermann, Szécsen Antal, Szathmáry Sándor és dr. Podhraczký Rezső.

A vonal kiépítése 2 millió koronába kerül s egy-egy részvény értéke 200 koronában állapított meg. Amennyiben a részvények kellő számban jegyeztetnek, a vasut építése még ez év május havában megkezdetik s már jövőre át lesz adva a forgalomnak.

A nagy válság.

— ápr. 1.

Az ellentétes hírek valósággal élethalál harcot vívnak egymással. Alig két szárnyra valamely híradás a válság megoldásáról vagy újabb fordulatairól, már a következő órák hírei bunkózzák az előbbieket.

Szinte azt mondhatnók, hogy napok óta április elsejét járatták a nemzettel.

Lesz megoldás? vagy nem lesz? Erre még most sem tud senki határozottan felelni.

— Igen.

— Sohasem adtam jogot arra a reményre, hogy egyszer csak Olaszországba szököm magával.

— Nem, óh nem, arra sohasem számítottam, hogy a Mérő-féle bankot ott hagyja a Hort-féle ügyvédi irodáért. De számítottam rá, hogy a jó, öreg, kopasz Mérőt ott hagyja a fiatal Horthért.

— Elbizakodott: amint mondtam.

— Hát azt ki is mondta a Svábhegyen: Horth, szeretnék most magával egyedül lenni, ebben a csillagos éjszakában! Ki mondta azt a kaszinóbálon: Horth, ha én most elszökhetném magával . . .? Ki mondta . . .

— Én mondtam, igen én. Én mondtam azt is, hogy ha valaha képes volnék hűtlen lenni az uramhoz, hát maga . . .

— Nos?

— Ha valaha . . . Ha valaha . . . De mikor soha . . .

— Hát jó. Klára, maga a hideg férfibolondító asszonyok közül való, akiknek a szerelemben, csak az az örömük, hogy értük bolondulnak. Hát férfikínzó asszony! Hallgassa meg az utolsó szavamat. Hogy magának ezalatt a négy év alatt lettem valamije, azt abból tudom, hogy két napnál tovább nem tudta tünni a távolléteket. Onnan is tudom, hogy ugyanez meggaragudott, a miért a maga vöröshaju riválisát koresolyáznitantom. Hát én bűnbánóan visszatérek magához. Megadom magamat kegyelemre. Ismét az a jó szelidített bestia leszek, ami ez előtt. De csak három hónapig. Három hónap alatt határozniá kell. Vagy vagy. Vagy min-

Már úgy volt, hogy a mai napon **Andrássy Gyula** meghívást kap a királyhoz és a kihallgatásról mint megbízott kormányelnök fog távozni. De ez a dolog megint elhalasztódott.

Ugy látszik még többet szeretnének lefaragni a nemzeti követelésekből. Pedig az ellenzék máris annyit engedett, hogy ha sokáig így tartana, végül nem maradna egyéb a nemzeti kívánságokból, csak egy vékony nemzeti színű szallagocska, melyre fel lehetne kötni az utolsó gyöngyszemet, **nehogy az is porba hulljon.**

Mai hireink a következők:

Szentiványi kilépése.

A szabadelvű párt bomlása megkezdődött. **Szentiványi Árpád** tegnap levelet írt a párt elnökségéhez, bejelentve a szabadelvű pártból való kilépését.

A folyamat ezzel megindult. Beavatottak úgy tudják, hogy **Szentiványit** rövid idő alatt még vagy harminc képviselő fogja követni. De az sem lehetetlen, hogy 80-90 tag lép ki a szabadelvű pártból, melynek ezzel megkezdődik lassu végelgyengülése s esőndes kimulása.

Valószínű, hogy a válság megoldásáig, mire az **Andrássy-minisztérium** bemutatkozik, a régi szabadelvű pártnak nyoma sem lesz és Tiszával alig 30-40 híve megy ellenzékbe.

A király Budapesten marad.

Szó volt róla, hogy a király pár nap múlva, sőt talán már ma elutazjk. De az udvari körök erről mitsem tudnak. Sőt bizonyos, hogy a király a válság megoldása előtt nem hagyja el Budapestet.

Illetékes körök a válságot még a Ház összeülése előtt meg óhajtják oldani. Mivel azonban a megoldás április 3-4-ike előtt lehetetlen, április 4-én a képviselőház nem tart ülést, a király pedig valószínűleg még az egész jövő hetet Budapesten tölti.

Az új minisztérium.

A király pár nap óta engedett merevségéből. **Pitreich** tegnap visszasietett Bécsbe, hogy onnan valamely adatokat hozzon, melyek a válság megoldásához szükségesek. Valószínű, hogy **mindkét részről lesznek engedmények** és így a szövetkezett ellenzék kabinetje a jövő héten megalakul.

A minisztérium névsorát gróf **Andrássy** már össze is állította. E szerint a függetlenségi párt két tárcát kapna, de a kormányban sem **Kossuth**, sem **Apponyi** nem venne részt.

Az új minisztérium névsora a következő:

Miniszterelnök: **gróf Andrássy Gyula.**

Beltügy: **báró Bánffy De-zső.**

Pénzügy: **Wekerle Sándor.**

Közüktatás: **Wlassics Gyula.**

Földmívelés: **Darányi Ignác.**

Kereskedelem: **gróf Batthyány Tivadar.**

Igazságügy: **Günther Antal.**

Király személye körül: **gróf Hadik János.**

Honvédelem: **Jekelfalussy Lajos.**

Magyar udvartartás.

Bécsi távirat jelenti, hogy a magyar királyi udvartartás szervezését legközelebb komolyan megkezdik. Gróf **Apponyi Lajos** udvarnagy mellé Budapesten udvarnagyi hivatalt létesítenek.

Kikapcsolás—bekapcsolás.

Az ellenzékéről egyre az a hír járja, hogy hajlandó jogos követeléseiből ezt meg azt kikapcsolni. Viszont a királyról is tudni vélik, hogy ujabban miket kapcsol be programjába.

Az engedésnek ugylátszik hivatalos szószólója maga **Kossuth Ferenc**, a ki tegnap két újságikben is hangoztatta, hogy engedni kell valamit az ellenzéknek!

Reggel a **Budapest** című napilap nem ugyan **Kossuth** tollából, de valószínűleg utasítására hirdeti, hogy mily áron lehetne valamit kikapcsolni. Este pedig a **Magyarország**-ban maga **Kossuth** azt írta, Ideiglenes megoldás című vezércikkében, hogy az utóbbi napokban fölmerült megoldás alapján a szövetkezett pártok az összeütközési pontnak, vagyis a katonai kérdésnek egy bizonyos hosszabb időre kiszabott kikapcsolásával vállalkozhatnának a kormányzásra azzal a tudattal, hogy ez idő alatt a nemzet ügyét előre viszik.

Tanácskozások, kihallgatások.

A félhivatalos Bud. Tud. jelenti tegnapi kelettel:

Ma délelőtt folytatták azt a tanácskozást, mely tegnap délután a pénzügyminiszteriumban **Lukács László** pénzügyminiszter és **Pitreich** lovag, tábornagy, közös hadügyminiszter között kezdetét vette, a mai tárgyaláson azonban csak a pénzügyminiszter és a hadügyminiszter vettek részt, sem a tengerészeti parancsnok, sem pedig a többi szakelődő nem volt jelen a mai konferencián.

A tanácskozásokat, melyek egy koalíciós kabinet alakításának új alapon való létesíthetőségét célozzák, ezúttal meg kellett szakítani, mert a hadügyminiszternek néhány adat megszerzése miatt Bécsbe kellett utaznia; a tanácskozásokat azonban a lehető legrövidebb idő múlva folytatják és be fogják fejezni.

Beavatott körökben, az ellenkező híresztelésekkel szemben, az a meggyőződés tartja fenn magát, hogy **Andrássy Gyula** gróf, aki ezidőszent mindenki másnál inkább alkalmas arra, hogy a parlamentáris rendhelyreállítását célzó akció élére lépjen, meg is fogja hozni ezt a hazafiui áldozatot, hogy élére álljon az új alapon tervezett koalíciós kormány. — Arról beszélnek ugyanis, hogy **Andrássy Gyula** gróf néhány nappal ezelőtt **Szögyény-Marich László** berlini nagykövetnek, mások előtt egy nyilatkozott, hogy bár jobban szeretne volna, ha a kabinet alakítás az ő általa előterjesztett alapon lett volna lehetséges, de kötelességének fogja tartani, hogy ha ő felsége megbízást adna neki az új alapon álló ka-

den, vagy semmi. Én szeretem magát, de magával a komoly szerelem hangján beszélni nem lehet. Nekem pedig az nem elég, ha néha megésoholhatom a vállát. Három hónap alatt határozni kell.

Az asszony elnevette magát.

— Ezt a sok fecsegést megbocsátom és kegyelemben visszafogadom.

A három hónap eltelt és az asszony kinevette Horthot, mikor a határozásra került a sor. Ezután eltelt egy hét és Horth nem mutatkozott. Eltelt még egy hét és a jó **Mérő** érdeklődve kérdezte:

— Mi van Horthal, hogy olyan régen nem volt nálunk?

Az asszony bosszankodott. Maga előtt nem tudta elfogadni, hogy a vidám, kedves, szép Horth nagyon hiányzik neki. Színházban, bában, a jégen hozzá volt szokva a fiatal ember szolgálataihoz, mosolygásához, csendes hódításához. Most mindez hiányzott és ezért a hiányért Horthra haragudott. Elbizakodott, tolakodó és szemtelen — gondolta magában — nagyon elkapatták és azt hiszi, nem lehet neki ellenállni.

Eltelt még három hónap és Horth nem mutatkozott. Az asszony gyűlölettel gondolt rá.

Egy napon **Mérő** késő éjjel mentek haza valami mulatságról. A kocsit megállított a ház kapuja előtt. Előbb **Mérő** szállott ki, azután az asszony.

Ebben a percben ért a kapu elé egy másik pár is: férfi és nő. A férfi odalépett a csengőhöz. Az asszony megismerte: **Horth** volt. Nézte a nőt: feltűnően öltözködött, esi-

nos barna leány; valami kisebb orfeumi csillag lehet.

Az asszony megállott a gyalogjáró szélén és felöltötte a tisztességes asszonyok me-rev gögbe fagyott arcát a tisztességtelen nőkkel szemben; a rövidlátó **Mérő** kissé előrehajolt, Horth pedig udvariasan megemelte a kalapját. A barna lány kíváncsian vizsgál-gatta a szőke asszonyt.

Ott állottak négyen a tavaszi éjszakában. A helyzet kínos volt és a kaput nyitó házmestert nagy megkönnyebbülés fogadta.

— Horthék előre siettek. **Mérő**ék lassan mentek utánuk a sötét lépcsőn. Fentről lehangozott a lány nevetése és az asszony felháborodva fordult a férjéhez.

— Innen elköltöztünk.

— Miért? — kérdezte a nyugodt **Mérő**.

— Olyan házban, ahol efféle találkozá-soknak van az ember kitéve, nem lakom.

— De édesem mondta **Mérő**, hiszen semmi se történt.

— Az semmi, mondta az asszony felháborodástól reszkette, hogy ilyen nőszemé-lyekkel kénytelen az ember egy félórát a kapuban álldogálni? Ez a Horth is igazán tapintatlan, neveletlen, durva. Ilyen nőt ide hozni!

— De édesem, mondta **Mérő**, hiszen csak egy fél percig álltunk együtt. Aztán meg mi van abban? Hiszen az utcán voltunk. Az utca mindenkié.

— De Horth! . . .

— Horthra se lehet haragudni. Elvégre fiatal ember.

— De ilyen nő! . . .

— Hát a csillagkeresztes hölgyek a leg-ritkább esetben tisztelik meg látogatásukkal éjjel után a nőilen urakat — mondta kedé-lyesen nevetve **Mérő**.

Az asszony most az urára is dühös lett. Dühös volt rá, a szobalányára, az álmos inasra, a villamos lámpára, a puha váukosra, amelyen álmatlanul hánykolódott és minde-nekfelett Horthra a nyomorult, a szemtelen Horthra.

Felháborodva és remegve erősítette magának, hogy azért gyűlöli olyan forrón, mert az utálatos éjszakai találkozásnak kitette, de amint teltek az órák és egyre nem tudott elaludni, lassanként bevallotta magának, hogy a felháborodását más valami okozza. — Okozza az, hogy aki ő érte könyörgött és akihez ő igazában hajlott, az megelégszik mással is. Okozza legfőképpen az, hogy itt ebben a házban, tőle egy pár lépésnyire egy fiatal pár esőkolózik. Ez a borzasztó, ez a türelhetlen.

A bosszuság, a düh, a harag, felgyuj-totta a féltékenységet és a vágyait. És amikor a jó **Mérő** reggel bejött hozzá, hogy homlokon esőkolja, migrén kinozta, idege-sen intett a kezével, de az elhatározása meg-volt.

Másnap találkozott Horthal a kapuban. A férfi köszön és tovább indult.

— Horth!

— ??

— Látogasson meg hétfőn . . . Egyedül leszek . . . Nyomorult! . . .

binet megalakítására, a megbízás alól, bármily nehezére esnék is, ki ne vonja magát.

A pénzügyminiszterrel való tanácskozás előtt Pitreich lovag hadügyminisztert Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnokkal együtt 6 felsége hosszabb kihallgatáson fogadta. A pénzügyminiszteriumban folytatott tanácskozás után Pitreich lovag a honvédelmi miniszteriumba hajtatott. A hadügyminiszter és a minisztérium többi tagjai ma elhagyja Budapestet, de Pitreich lovag a legrovidebb idő alatt ismét visszatér a tárgyalások befejezése céljából. Mindezekből kiviláglik, hogy egy új miniszterelnök kinevezése csak több nap multával történhetik meg.

Tisza István gróf miniszterelnök ma délelőtt hosszabb kihallgatáson volt a királynál. Megelőzőleg Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnok látogatását fogadta.

A vezérbizottság ülése.

Ma kerül a vezérbizottság elé az a terv, hogy az ellenzék vállalkozzék kormányalakításra meg bizonyos engedmények árán is, hogy ily módon kezébe vehesse az ország sorsának intézését és a mit nem sikerült azonnal megvalósítania, azt legalább előkészíthesse.

A vezérbizottság értekezletén bizonyára megfontolják a kérdést. Valószínű, hogy lesznek olyanok is, a kik a nemzet jogos kívánságainak teljes fentartását fogják hangoztatni és nem engedik kikapcsolni a katonai kérdést. Különösen a szabadelvűpárt erre vonatkozó hazafiatlan határozata után egyenesen árulásnak minősítik a nemzet napnál világosabb törvényes jogainak e téren való feladását.

Kossuth Ferenc azonban az engedékenység mellett van. A néppárt bizonyára vele tart, de már az újpárt és a függetlenségi párt egyrésze aligha!

Eszerint még nem bizonyos, nem keletkeznek-e újabb bonyodalmak a vezérbizottság mai ülésén?

A hadügyi követelések.

Bécsből jelentik nekünk, hogy a N. Fr. Presse közli azokat a katonai követeléseket, amelyeket a hadügyi kormány a helyzet kibonyolításának megkönnyítésére ki akar kapcsolni. A hadvezetőség tudvalevően 450 milliót kért új katonai felszerelésekre a delegációktól. Ezt az összeget két esztendőig a hadügyi kormány nem fogja kérni, ellenben kérni fogja azt, hogy az országgyűlés utólagosan szavazza meg azokat az összegeket, amelyeket már eddig a hadügyi kormány a jelzett célra elköltött. A hadügyi kormány ugyanis különböző gyáraknál és szállítócégeknek óriási megrendeléseket tett. Már akkor a delegációk a 450 milliót megszavazták, több millióra rugó összegeket fizetett ki, ami éppenséggel nem ment nehézségek nélkül. Lukács László miniszter csak vonakodva utalványozta ki a Magyarországra eső részt, Böhm-Bawerk pénzügyminiszter pedig egyáltalán nem akart belemenni a dologba és inkább visszalépett állásától.

A hadügyi kormány, noha nagy összegeket fizetett már ki egyes gyáraknak és szállítóknak, mégis óriási összegekkel tartozik még és rendkívül nagy megrendeléseket is tett. Így rendelt meg az osztrák hajógyáraknál öt torpedóuzót és tizenhárom torpedót, a magyar hajógyáraknál hat torpedóuzót és tizenegy torpedót. Ezeket a megrendeléseket már nem lehet visszavonni. A hadi intendatura tegnap számszerinti kimutatást mutatott be azokról az összegekről, amelyeket már elköltöttek s ezeknek az utólagos jóváhagyását kéri a hadügyi kormány az országgyűléstől.

A magyar politikusok megtudták azt is

tegnap, hogy a hadügyi kormány erősen tulépte azt a keretet, amelyet a delegáció kijelölt s az volt a terv, hogy utólagos hitelt kér ez összeg fedezésére. Pitreich tegnap kijelentette, hogy ezt a követelést is ki fogja kapcsolni.

A kibontakozás feltételei.

Természetesen az ország szeretné tudni, hogy milyen áldozatot kíván a király az ellenzékétől? A vezérbizottság mai ülése elé fogják terjeszteni a kibontakozás ama feltételeit, melyeknek alapján gróf Andrássy Gyula az új kormányt kedden vagy szerdán megalakíthatná.

A kibontakozás feltételei, melyeket előcsönösen megállapítottak, a következők:

1. a korona módját és alkalmát foglaltalni annak kijelentésére, hogy a magyar nemzet kívánságai jogosak és törvényesek,

2. a magyarországi ezredek megkapják a magyar ezred nyelvet, vagyis a legénységgel való közlekedésben (szolgálatban is), a magyar nyelv jogaihoz, de a vezénylet — további intézkedésig, az egyöntetűség okáért — megmarad németnek.

Ennek magyarázatául meg kell jegyeznünk, hogy az ezrednyelv alatt, a vezényleti nyelv kikapcsolásával az értendő, hogy a parancsadás, jelentkezés, oktatás, szóval minden, ugy történik, mint a m. kir. honvédségnél, magyarul, csak a vezénylet Rechts um, Links-um, in die Balance habt acht, stb. stb., marad meg németnek, míg a nagy összetételekben, ezredmozdulatok és azonfelül, ugy is a kürtjel képezi a vezényszót. Vagyis, ezentul a baka nem így fog jelentkezni: Herr Hauptmann, Infanterist N. N. meldet gehorsamt, hanem, kapitány ur jelentem alázatosan... (Ami azt jelenti, hogy a tiszt urak tudni fogják, hogy itt Magyarország katonáiról van szó.

3. Magyar biráskodás a magyar ezredeknél.

4. A magyar kaszárnyákban a feliratok magyarrá tétele.

5. A zászló- és cimérvény tárgyalás és megfontolás tárgya lesz.

6. A külképviseletben a magyar államiság erőteljesebb kifejezésre jutása.

7. A belügyi reformokra nézve az ország szabad kezet kapja. Ebben benne van a választási reform is.

8. A vámközösség reformálása meg nem egyezés esetén megszüntetése, de a két állam közös tárgyalása és megegyezése alapján.

Ezek azok a feltételek, melyek mellett a válságot úgy tartják megoldhatónak, hogy ebbe a koalíció is belemehet.

Legujabb.

Korszakos események.

Budapesti hadparancs.

Április elsejének első perceiben, lapzárás előtt, jelenti fővárosi tudósítónk a következő feltűnést keltő eseményeket:

A király a mai napon megoldja a válságot.

Reggel 6 felsége misét hallgat a koronázási Mátyás templomban. Azután kihallgatáson fogadja Kossuth Ferencet és megbizta őt a nemzeti kormány megalakításával.

Kossuth Ferenc előterjeszti politika programját, melynek fő pontjai a következők:

1. Önálló magyar hadsereg, magyar vezényszóval, magyar zászlóval. Minden katona felelősködik a magyar alkotmányra.

2. Külön gazdasági berendezkedés.

3. Nemzeti jegybank.

4. Az összes iskolák államosítása. A tanítás nyelve minden iskolában a magyar.

5. Minden 24 férfinak választó joga van, aki magyarul írni és olvasni tud.

6. A király székhelyét Bécsből Budapestre helyezi át.

7. Külön magyar követségek felállítása a külföldön.

8. Az amerikai magyarok hazatelepítése kincstári birtokokra.

9. A megélhetésre szükséges vagyon adómentes és senkitől soha el nem vehető.

10. A magyar munkásosztály egyenjogúsítása.

11. Fokozatos adórendszer. A fogyasztási adók teljes megszüntetése.

12. Magyar királyi udvartartás. — Az összes királyi hercegek és családjaik Magyarországra átköltözése.

A mai hivatalos lap a következő legfelsőbb kéziratot közli:

Szeretett magyar nemzetemnek és hadseregének királyi üdvözlőmet!

Miután a nemzeti királyok, dicső elődeim, példáját követve, elhatároztam, hogy székhelyemet egész királyi udvarommal Budapestre helyezem át és az ezeréves magyar birodalom nagyságát, apostoli trónom és szent koronám dicsőségét és fényét a magyar nemzeti hadsereg oltalmára bízom.

Ezennel kinevezem a magyar hadsereg főparancsnokává József Ágost királyi herceg urat, fenséges rokonomat és elrendelem, hogy a magyar hadsereg haladéktalanul tegye le az esküt a magyar alkotmányra és büszke önérettel igyekezzék a honvéd névre, a nemzet névtelen félisteneire békében és hadban vitézséggel, királyához és nemzetéhez való rendületlen hűséggel méltó lenni.

Kelt Budapest székvárosomban

I. Ferenc József, s. k.

Kossuth Ferenc, s. k.

Istenem, be kár, hogy holnap már — április 2-ika lesz!

NAPI HIREK.

Választási napló.

Április 3. Vác.

Április 4. Sopron Szeged, Győr.

— Városi közgyűlés. Tegnap befejezték a közgyűlést, melyen kisebb jelentőségű ügyeket tárgyaltak. A tárgysorozat főbb pontjai közül felemlítjük a következőket: A siketnéma iskolának megszavaztak 8 évré fűtő és világító anyagot a Bánkon vágatandó faraktározás és szállítási költségeire 60,000 koronát, az urkocsis egyletnek versenydíjra 500 koronát. Harsányi Gusztáv és társának a Homokkertben nyitandó ut ügyére vonatkozó felelősségét elutasították. A gyalogrendőröknek április, május, június és július hónapokra megszavaztak 10-10 korona drágasági pótlékot. Eisler és Brüder bécsi cég felajánlotta a városnak a Gutti erdőben épített házát, ha az ottani magfák kihasználásának határidejét meghosszabbítja. Török Gábor erdőmester előterjesztésére az ajánla-

tot a város elfogadta és egy évvel a határidőt meghosszabbította. Nyugdíjazták Hanke Lajos volt gyámpénztárost 1360, Erdélyi István rendőrfogalmazót 1800, Szatmári Sándor erdőrt 210 korona évi nyugdíjjal Varga István rendőrnök megszavaztak 1200 korona végkielégítést. Szombati János elhalt rendőrfogalmazó özvegyének 433 korona nyugdíjat, árváinak neveltetésére 146—146 koronát állapítottak meg. Megszavazták még Debreczeni Sándorné, Cserni Béláné és Juhász Imréné nyugdíját. Végül kinevezte a főispán úb. alügyészszé Olehvary László ügyvédet.

— **Változások a Debrecen-nél.** A debreceni függetlenségi párt hivatalos lapja a Debrecen a mai naptól fogva László József nyomdájában jelenik meg. A lap felelős szerkesztője Békásy Jenő fővárosi ismert újságíró lesz, aki a múlt év október hónapja óta mint a Szabadság munkatársa Debrecenben szép sikerrel működött és újságírói képességeivel magára vonta a közönség figyelmét, most pedig kivívta a debreceni 48-as párt lapfelügyelő bizottságának és elnökségének bizalmát. A Debrecen főszerkesztője dr. Varga Lajos ügyvéd, a 48-as párt tízes lelkű kiváló tagja lesz, főmunkatársa pedig Loránt József, aki már évek óta kipróbált erőssége a lapnak. A teljesen átalakult Debrecen Békásy Jenő szerkesztésében ma délután 5 órakor jelenik meg először a László-féle nyomda kiállításában.

— **Színészek lobogója.** A vidéki színészek országos egyesülete e héten tartotta Budapesten 36-ik közgyűlését, melyen három nap alatt sok üdvös, hasznos, hazafias és közérdekű ügyet intéztek el. Az utolsó napon Ditrői Mór tanácselnök indítványára kimondták, hogy ezentúl az évi közgyűlést mindig március 16-ikára tűzik ki s ekkor rendezik a magyar színészek nemzeti ünnepét. E lelkes hangulatban indítványozta aztán Mészáros Kálmán, az egyesület irdaigazgatója, hogy fennállása 25-ik évének emlékére csináltasson a színészegyesület lobogót. A szép gondolat megvalósítását a közgyűlés nyomban el is határozta. A színészek lobogója egyike lesz a legérdekesebb jelvényeknek. Az ország minden színésznője himez rajta legalább egy oltást. A zászló költségeit a magyar színészek és színésznők fedezik és az a terv, hogy a művészi beesű, remek himzésű színészlomagó tiszta aranyfonállal himzett nehéz selyemből készül. A lobogót esztendőre március 16-án fogják felavatni.

— A görög katolikusok temploma.

A debreceni görög katolikus magyar egyház templomépítés céljára telket kért a várostól. Erre vonatkozólag a belügyminiszterium a következő leíratot intézte a város közönségéhez: Az 1904. évi október 18-ikán tartott bizottsági közgyűlésben 285. sz. a. hozott határozatát, melylyel a város tulajdonát képező, Sz. Anna-utcában 51. és 53. sorszámú beltelkeknek a debreceni gör. kath. magyar egyház részére templom, esetleg paplak építése céljára való átengedését mondotta ki, a vallás- és közoktatásügyi miniszter ural egyetértőleg felülbírálván, a határozat fenti intézkedése ellen észrevétel nem forog fenn. Minthogy azonban a szóban levő beltelkeknek a határozatban körülírt módokat szerint való átadása a törzsvagyon lényeges átalakítása az 1886. XXII. t.-c. 110. §-ában előírt törvényes formaszükséglet betartása mellett új határozat lesz hozandó és jóváhagyás végett felterjesztendő.

— **Uj honvédönkéntesek.** Ma vonult be a 3-ik honvédszázalaghoz negyvenegy önkéntes. Az önkéntesek, a budapesti 1-ső honvéd gyalog ezrednél, mindannyian jó sikerrel vizsgáltak és megkapták a tizedesi csillagokat. Az önkéntesek közül harmincat az ezred helyi 1-ső, 2-ik 3-ik zászlóaljához, tizenegyet pedig az ezred Zilahon állomásozó 4. zászlóaljához osztottak be.

— **Meghívó.** A debreceni jótékony nőegylet április 2-án, azaz vasárnap délután 3 órakor a nőpariskola helyiségében választmányi ülést tart. Tárgyak: 1. Nyári mulatság rendezése. 2. Nyári segélyezések rendezése. 3. Közgyűlés kitűzése. 4. Folyó ügyek. Debrecen, 1905. március 29. Veressné Szathmáry Teréz elnök.

— **Windisgrätz herceg Magyarországon.** Bécsből jelentik, hogy a közös hadsereg rendeleti közlönyének jelentése szerint Windisgrätz Ottó herceg főhadnagyot (aki az első számú, Ottó főhercegről elnevezett dsidás-ezredben szolgál) április 1-től kezdődőleg tartaléka helyezik át. A herceg, aki tudvalevőleg Erzsébet főhercegnőnek, Stefánia főhercegnő leányának férje, állandóan Magyarországon fog tartózkodni, Zsolna mellett, a Bizsica-kastélyban.

— **A borjúhus mérése.** A tanács annak idején a főkapitány javaslatával szemben kimondta, hogy a borjúhúsárulók darabonként is árulhatják a húst. Szentessy János és társai megfélembesték az ügyet a miniszteriumhoz, honnét a napokban érkezett le a döntés. A miniszter nem engedi meg a darabonként való árulást, mert ezt a szabályrendelettel nem tartja összeegyeztethetőnek. Köteles tisztelettel fogadjuk a miniszter határozatát, de őszintén szólva, a tanács álláspontját ezen kérdésben sokkal erősebbnek tartjuk. Mert abból a bizonyos szabályrendszerrel semmiképpen sem tudjuk kiolvasni azt, hogy a szokásban volt darabonként való árulás tilos.

— **Kőmives sztrájk Hajdu Bőszörményben.** Hajdubőszörményből jelentik tudósítónk, hogy ott az összes kőmives munkások sztrájkba léptek. Az építkezések az egész városban szünetelnek, a mi igen nagy károsodással jár a vállalkozókra nézve. A kőmives munkások naponként 12 órai munkaidő megadását és óránként 36 fillér munkadíjat követelnek. Kérik továbbá a félórás ebédszünetet is. A sztrájkolók és munkaadók között a béke helyreállítására megtek az intézkedéseket, de a megegyezés még nem jött létre. A bőszörményi mesterek Debrecenből hozattak munkásokat, kiket azonban a sztrájkolók megakadályoztak a munkában. A sztrájkolók ma zavarogtak, úgy hogy a rendőrségnek közbe kellett lépnie.

— **Thököly hamvai.** Késmárkról jelentik, hogy Zsilinszky Mihály államtitkár Thököly Imre hamvainak elhelyezésére legalkalmasabbnak találta a vártemplomot, mert ő, mint a vár egykori ura, a kápolnában családi sírboltot építtetett és ezáltal végrendekezése is érvényre jutna; ebben az értelemben tesz előterjesztést az államtitkár a minisztertanácsnak. A városi képviselőtestület a tegnapi közgyűlésen szintén foglalkozott ezzel az ügygel s azt határozta, hogy a Thököly-vár előtti köztér szabályozási munkálatait azonnal végrehajtja és a környékbeli házak megszerzése iránt megindítja a kisajátítási eljárást. Zsilinszky megbízta Bruchner György iglói főgimnáziumi tanárt a Thököly-vár monografiájának megírásával.

— **Veréb a toronyórán.** A németországi Kliek község lakossága egy szép napon kellemetlen újságra ébredt. A régi jó toronyóra, amely évtizedek óta — amennyire csak egy toronyórától telik — pontosan mutatta az időt, egyszerre csak megállott. Kutattak, töprengtek, találgatták, mi lehet az oka, míg végre a falu egyik bölcs öregje kisütötte, hogy itt bizony nem marad egyéb hátra, mint felmenni a toronyba és megnézni mi a baj? A falu kovácsa mindjárt vállalkozott is e fontos feladatra, felment

a toronyba és nyomban meg is állapította, hogy egy szép családi idyll akadályozza meg az órát kötelessége teljesítésében, egy tiatal, szerelmes verébpár vett ki ugyanis lakást a toronyórán és mivel a szerelmeseknek nagyon gyorsan mutatta az óra az időt tehát egyszerűen megállították.

— **Jótékony adomány.** A Debreceni Első Takarékpénztár tekintetes igazgatósága 30 koronát volt szives egyesületünknek adományozni — mely nemes adományért köszönetemet nyilvánítom. Somossy László a Debreceni Kereskedő Ifjak Társulatának elnöke.

— **Egylethelyiség változás.** A kereskedő ifjak társulatának választmánya tegnapelőtt tartott ülésében azon határozatot hozta, hogy a mostani egylet helyiségüket még április 15-én a Kossuth utca Katz-féle házba (Angolkirályné szálló mellé) helyeztetik át. A választmány eme üdvös cselekedete annál is inkább dicséretet érdemel, mert ezen helyiség célszerűsége folytán mintegy feladatát tüzte ki, hogy az egyleti életet a tagok részére kényelmessé, otthoniassá tegye — minél több gondot fordít azok szórakoztatására és szellemi neveltetésére. A Sport kedvelők öröme pedig a kuglizót is egyidejűleg ápr. 15-én oda helyeztetik át. A vezetőség nemes gondolkodására és ügyszere-tetere val ezen példás cselekedet, amelynek sikere érdekében mint a kereskedő ifjak saját érdekére már most felhívjuk a szives figyelmet.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Debreceni Első Takarékpénztár tekintetes igazgatósága a Magyarorsz. vöröskereszt-egylet debreceni fiókjának 40 koronát volt szives adományozni, mely összeget ezuton is köszönettel nyugtázzok. Somossy László egyleti pénztáros.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozások jelentettek be: Almási Andrásné ev. ref. 23 éves, Krausz Antal izr. 5 hónapos, Liptay Ilona r. kath. 8 éves, Kreizel Ilona r. kath. 20 éves, Nagy Sándorné r. kath. 44 éves, Kovács József ev. ref. 6 hónapos, Tóth Mária r. kath. 17 hónapos.

— **Szerencsétlenül járt cseléd.** Drágán adta meg az árát vigyázatlanságának Úszó Eszter Simon Sámuel Pásti utcai libakereskedő cselédje. A leány tegnap délután egy nagy üvegben vizet akart bevinni a kútról, miközben a sikos talajon megcsuszott és oly szerencsétlenül esett el, hogy a kezében levő üveg összetört és balkezének ereit felvágta. A szerencsétlen járt leányt súlyos sebével beszállították a kórházba.

— **Lejebb bajusznövesztő-szer a hires Hajdusági Pedrő.** Egy doboz 50 fillér. — Kapható: Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél. Debrecen, Kossuth utca. Arany egy-szarvu gyógyszerár.

— **Az oltványtelepek és az idej szarrazság.** Az elmúlt nyár abnormis szárazság következtében az ország legtöbb oltványtelepei nagy mértékben szenvedtek, miért is az idej szőlőoltványok legnagyobb része gyengén fejlődtek s így szőlőkertek telepítésére alkalmatlanok. Annál fontosabb a szőlőbirtokosok részére egy oly oltványtelepet ismerni, amely a beoskolozott oltványok öntözésére négy nagy vízművet állított föl, mely vízművek a száraz időszakban 24 órán belül (éjjel és nappal) három millió liter vizet szállítottak, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. Ez a küüllömentí első szőlőoltványtelep Medgyesen (tulajdonosa Caspari Frigyes.) A Borászati Lapok Magyarországon ezen ismert szaklapjának 47. száma egy Oltványtelepek 1904. című cikkben föltette elismerőleg foglalkozik az említett teleppel és több fényképfelvételt mutat be, mely fényképek ezen telep oltványainak pompás fejlődését igazolják. A telepet, melynek illusztrált árjegyzéke előtünk fekszik és amely ezen árjegyzékét kívánatra mindenkinek ingyen és bérmentve megküldi, legjobb meggyőződéssel a legmelegebben ajánlhatjuk.

x LETZTER JOZSEF fényképészeti festészet és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. d. Ujfalussy-ház. Allandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatban.

x Mentze Henrik ujdonságok áruházában nagy változás és átalakítás miatt az összes raktáron levő áruk *rendkívül leszállított áron* adatnak el. Egyes áruk, melyek teljesen kiáruultak *gyári áron* alól is.

x 1 kilogram szép mazsola 36 kr., 1 kg. papír héjú dió 20 kr., 1 kg. boszniai szilva 10 kr., 1 kg. családi kávé 1 frt 20 kr, Kertész Miklós fűszerüzletében. Csapó-u. és kenyéripiac sarkán.

S Z I N H A Z.

Műsor.

Apr. 1. Szombat: Hajduk hadnagya daljáték.

Apr. 2. Vasárnap: d. u. Szökött katoná népszimű. este: Rátartós kisasszony. daljáték. Először.

* **Vendégszereplés.** Acél Ilonka, ki debreceni születésű s hosszabb ideig Debrecenben lakott s ki a színiakadémiát most végezte el kiutazással ma szombaton fellép a Dolovai, Nábob leánya címszerepében.

* **Rátartós királykisasszony.** Vasárnap este **Bárdi Gabi** budapesti színésznő vendégszerepel a Rátartós királykisasszony című mesejátékban.

TAVIRATOK.

Merénylet Trepov ellen.

Berlin, márc 31. Ide érkezett magán jelentés szerint Trepov fő kormányzó ellen revolverrel *merényletet* követtek el, mely azonban nem sikerült. A merénylő kétszer lőtt rá Trepovra, de egyik lövése sem talált. A merénylőt elfogták. Nevét nem mondta meg.

Pétervár, márc. 31. A rendőrség ma tizenkét összeesküvőt tartóztatott le, kik Wladimir nagyherceg és Trepov fő kormányzó élete ellen szövetkeztek. Az összeesküvők egyikénél megtalálták a halálra ítélték névsorát, melyben Wladimir és Trepov után a cárra megölése következett volna.

A japán orosz háború.

Pétervár, márc. 31. Karkeviés tábornokot, az első mandzsországi hadsereg tábornoki főnökét, Szaharov tábornok helyébe Linevics tábornok főparancsok tábornoki segédévé nevezték ki.

Az orosz népképviselő.

Pétervár, márc. 31. Március 3-iki leirattal Miklós cárral külön tanácskozmányt bízott meg a belügyminiszter elnöklésével a képviselő módoszatának megállapításával. A bizottság elnöke azonnal hozzájárult a rendelkezésére álló anyag revíziójához. Az előkészítő munkálatok valószínűleg két-három hónapig fognak tartani.

Pétervár, márc. 31. Tifliszi jelentések szerint a gori kerületből nyugtalanító hírek érkeznek. A hegyi lakók az uradalmakhoz jönnek és zavarognak. A hatóságnak ellentállanak és megakadályozzák a katonaság behívására vonatkozó lajstromok kiállítását. A múlt hó 27-én nagy zavargás volt Gor városban.

Az osztálysorsjáték huzása.

Budapest, márc. 31. Az osztálysorsjáték mai huzásán a következő számokat sorsolták ki:

- 10,000 koronát nyert: 25910
- 5000 koronát nyertek: 9815 35472 88040.
- 2000 koronát nyertek: 1962 8208 8369
- 13107 18021 20644 21447 25391 25798 26795
- 82336 35 15 39759 45260 47203 54176 75522

78287 83131 84043 91056 98714 100055
102912 108993.

Budapesti gabonatözsde

Budapest, márc. 31.

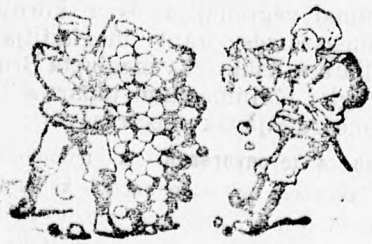
(Déli zárlat.)

Buza kínálat vételkedv gyöngé. — Sziaárd irányzat mellett 8000 métermázsakerült forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonaneműk változatlanok. Idő: szép.

Buza áprilisra	18.58—60.
" májusra	18.50—52.
" októberre	16.80—82.
Rozs áprilisra	14.54—56.
" októberre	13.86—88.
Zab áprilisra	11.90—92.
" októberre	14.94—96.
Tengeri májusra	14.80—82.
Repce májusra	23.30—50.

Törvénykezés.

§ A sztrájkoló munkások. Magánosok elleni erőszak büntetvével és más egyéb büntetendő esekelmény miatt vádolva állottak tegnap a debreceni törvényszék előtt Boros Gábor nyirpíresei, Kozma Mihály, Nagy Bálint, Kelemen Sándor, Orosz András, Kovács József, Kovács Sándor debreceni, Fekete Gábor, Kovács András hajduhadházi és Böszörményi Sándor kislétai lakos napszámosok. A vádlottak az 1903. évben kiűtött munkás sztrájk alkalmával több száz társukkal megtámadták és megverték Szodrai Péter, Varga Sándor, Nagy Bálint és Maesi Tóth András debreceni gazdálkodók munkásait. Annak idején ugyanis a mezői munkások keveselték a gazdák által fizetett napszámot és elhatározták, hogy munkába a gazda kosztján 1 korona 60 filléren alul a saját kosztjukon pedig 2 korona 40 fillér napi bérösszeget alul nem állanak. A fent nevezett gazdák 1903. május hó 24-ikén, minthogy Debrecenben nem kaptak, H. Hadháziól hoztak olesőbban fogadott munkásokat. A szekereken szállított aratókat a esiesogó téren táborozó több száz főre menő munkások a vádlottak izgatására ásókkal, kapákkal és botokkal felfegyverkezve megtámadták, le-huzgálták szekereikről, élelmiszereiket szét-szórták és nem engedték őket munkába állani. Az egyik talyigásnak Farkas Mórionak talyigáját lovasul feldöntötték, őt magát pedig megverték. A rendőrség részéről a megtámadottak védelmére kirendelt három rendőrt Diószegi Ferencet, Kovács bálintot és Varjas Pétert Kozma Mihály és Nagy Bálint zavargó munkások megakadályozták abban, hogy Boros Gábert a főcinkost beki-sérjék. A sztrájkoló a szekereikről leszállított munkásokat azután a téren levő korcsma elé terelték és ott körül zárták. — Csak este a rendőrség erőlyes kényszerítésére bocsájtották őket szabadon. A tegnapi tárgyaláson a vádlottak közül a törvényszék Boros Gábert 1 havi, Kozma Mihályt 14 napi, Nagy bálintot 8 napi, Kelemen Sándort 21 napi, Kovács Sándor 8 napi fogházra ítélte. Orosz Andrászt felmentette. Kovács András ellen a kir. ügyész a vádat elejtette. Fekete Gábor, Kovács József és Böszörményi Sándor ellen, akik a tárgyaláson nem jelen-tek meg a törvényszék a körözést elrendelte. Az elítéltek az ítéletben megnyugodtak.

Saját magát károsítja aki szőlőoltvány-szükségletét nem fedezi

Küküllömenti Első szőlőoltvány-telepucl.

Tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes Nagy-Küküllőmegye A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözte, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

M. Á. Vasutak

menetrendje

1904. október hó 1-től.

Debrecenből indul:		
Budapest felé (vegyesvonat) —	d. e.	9 30
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	3 16
Budapest felé (gyorsvonat) —	regg.	4 57
Budapest—Nagyvárad felé —	d. u.	18 07
Budapest—Nagyvárad felé —	este	2 31
P.-Ladány—Nagyv. mind. kedd	d. e.	10 12
Csak P.-Ladányig — — —	este	11 10
Csak P.-Ladányig motor menet	regg.	8 08
Szatmár—M.-Sziget felé —	d. u.	5 56
Csak Szatmár (gyorsvonat) —	d. u.	3 51
Csak Szatmár (teher v. sz. sz.)	este	6 56
Szatmár—M.-Sziget felé —	éjjel	7 50
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	2 27
Csak Szatmár (gyorsv.) — — —	reggel	12 10
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	5 13
Miskolc—Kassa felé — — —	este	8 56
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	6 11
Csak Nyiregyházig — — —	d. u.	4 19
m. á. vasutól — — —	reggel	12 35
vásártérről — — —	reggel	5 44
m. á. vasutól — — —	reggel	5 09
vásártérről — — —	reggel	8 16
H.-Böszörmény m. á. vasutól	d. e.	8 07
vásártérről — — —	d. e.	11 16
B.-Sz.-Mihály m. á. vasutól	d. u.	11 25
vásártérről — — —	d. u.	4 38
m. á. vasutól — — —	d. u.	4 11
vásártérről — — —	d. u.	12 12
m. á. vasutól — — —	este	12 46
vásártérről — — —	este	12 46
F.-Abony felé m. á. vasutól —	reggel	6 35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4 36
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 56
O.-Köcs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4 06
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	4 23
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	9 35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4 31
Budapestre érkezik:		
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	—
A déli 12 ó. 07 p.-kor ind. sz. v.	este	1 50
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	6 40
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v.	este	5 45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v.	este	9 35
Bpestről Debrecenbe indul:		
A d. u. 12 ó. 06 p.-kor érk. gy. v.	reggel	—
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	7 25
Az este 6 ó. 41 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	9 —
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	2 —
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 05
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	—
Debrecenbe érkezik:		
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	—
Budapest—Nagyvárad felőlgy v	este	2 2
Budapest—N.-várad felől —	éjjel	6 41
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	2 24
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	2 15
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	5 15
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 40
Szatmár—M.-Sziget felől — —	d. e.	4 46
Csak M.-Sziget felől (gyorsvonat)	d. u.	11 37
Csak M.-Sziget felől — — —	este	3 55
Szatmár felől — — —	este	10 31
Csak Szatmár felől — — —	reggel	6 40
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	6 30
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	8 30
Csak Nyiregyháztól — — —	d. u.	11 31
Kassa—Miskolc felől — — —	reggel	7 50
vásártérről — — —	reggel	3 38
mávasuthoz — — —	d. e.	7 40
vásártérről — — —	este	7 32
B.-Sz.-Mihály mávasuthoz	este	11 06
vásártérről — — —	este	11 12
H.-Böszörmény mávasuthoz	este	6 51
vásártérről — — —	este	6 57
mávasuthoz — — —	d. u.	9 46
vásártérről — — —	d. u.	8 52
mávasuthoz — — —	d. u.	1 28
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	3 34
F.-Abony felől mávasuthoz —	d. u.	3 35
O.-Köcs—Polgár felől vás. térről	reggel	5 45
O.-Köcs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5 44
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7 54
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	7 15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	7 13

3246—1905. sz.

Árverési hirdetés.

Debrecen szab. kir. város tulajdonát képező-s alább megjelölt szántó- és kaszáló földek- 1905. évi október 1-től 1908. évi október 1-ig terjedő 3 gazdasági évre-a városháza nagytanácstermében f. évi ápril 19-ik napján Szerdán délelőtt 10. órakor megtartandó nyilvános árverésen a legtöbb bérösszeget ígérőknek haszonbérbe adatni fognak:

1. a csapó utcai 682. sz. ház (Kis csapó utcai leányiskola) utáni 3 h. 1050. öl ondódi föld. Kikiáltási ár 81 korona.

2. a kis-álomzugi mintegy 414 hold föld. (Hatgazdasági évre.) Kikiáltási ár 7402 korona.

3. a Simonfi utcai 1-ső sz. bérház utáni 6 hold 1200 öl ondódi föld. Kikiáltási ár 191 korona.

4. a Riekl Gizella féle majorsági föld. Kikiáltási ár 328 korona.

5. az új lovassági laktanyával szemben és a hatházi ut jobb oldalán fekvő hegedűs és Jnhász-féle majorsági földek. Kikiáltási ár 265 korona és 300 korona.

6. a Major Péter-féle 3 h. 550 öl területű ondódi föld. Kikiáltási ár 86 korona.

7. a Fried Lajos-féle 76 h. 1908. öl területű újosztású föld. Kikiáltási ár 920 korona.

8. a Postaféle 6 nyilas 1424 öl kiterjedésű föld. Kikiáltási ár 813 korona.

9. a Gilányi laktanya és Boldogfalvai kert között a laktanya nyugoti végében a Boldogfalvai kert északi végéig nyúló 5 holdnyi legelő föld. Kikiáltási ár 236 korona.

Árverési szándékozók tartoznak az árverés alakmával az árverést vezető bizottság kezéhez a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy elfogadható értékpapirban letenni.

Az árverési feltételek a városi számvevői hivatalnál hivatalos órák alatt megtekinthetők. Debrecen, 1905. március hó 20.

A városi tanács.

A DEBRECENI HITELBANK

Részvénytársaság

f. é. február 1-én.

megkezdte működését

Kölcsönöket nyújt váltóra, kölcsönlevelekre, értékpapírokra árukra

Óvadékkölcsönöket ad bérlőknek és vállalkozóknak.

Jelzálog- és törlesztéses amortizációs kölcsönöket engedélyez földbirtokokra és házakra.

a legkedvezőbb feltételek mellett.

Elfogad betéteket betéti könyveskére és folyószámlára a legmagasabb napi kamatláb mellett kamatoztatás véget vesz és elad mindennemű értékpapírt és ércpénzt, valamint

Elfogad megbízásokat ilyenek vételére vagy eladásására és minden a bankszakmába vágó ügyeletek kötésére

Üzleti helyiség Széchenyi utca

1 sz. I em.

Az igazgatóság.

HIRDETESEK

jutányos árban

felvétetnek

a Szabadság

kiadóhivatalában.

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s eméltfogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

Nyiló virágok, esokrok, koszorúk!

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virágmagvakat, gyümölcsfák, diszcserjék, gömbákácfákat és más kertészethe vágó növényzetet csakis

Paczelt János

műkertésznél.

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olesó ár és pontos szállítás biztosítottik.

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs keménypadló számára.

Keil-féle „Glasur“ fénymáz 45 kr.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 20kr.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Borsos Kata cégnél Debrecen.

Lovass és

Ladányi

féle divatru üzleteket megvet-

tük. Az összes tömegárak

Piac utca 7 sz.

Vecsey-ház.

rendkívüli olcsó áron eladatnak.

Donogan és Somossy

állandó főüzlete

Kistemplombazár.

Szépírási tanfolyam.

Tisztelettel értesitem a művelt közönséget, hogy **f. é. április 3-án** újabb tanfolyamot nyitok a magyar és német **szép- és diszírás** sikeres elsajátítására.

Ezercké menő tanítványaim gyönyörű írásuknak köszönhetik előkelő állásukat, gyors haladásukat.

Tanórák délelőtt 10-12 és este 6-8. Beiratás naponta 11-1.

Tandij 20 korona.

Tanterem: Városi belpalota bal oldalán III. kapu, II. emelet a mérnöki hivatal szomszédságában.

ZALAI MÁRK tanár.

Fiatalszobor

ősregi, legismertebb hazai **mánáscsalád** ivadéka, vidéki al lami tisztviselő barátom óhajta

megnősülni.

Igényei: polgári házas nevelésű 18-20 éves hajadon, özvegy vagy elvált asszony, 90-100.000 korona hozomány, melyből csak 30-40.000 koronára reflektálna, többi lehet ingatlan vagy más vagyon, mely után az életjáradék a háztartáshoz használnatnék fel. Ajánlatok, melyek csak közvetlen rokonoktól fogadtnak el, „Méltóságos“ cím alatt (9670 sz.)

Schwarz József központi hirdetőjébe:

Budapest, Marokkai utca 4. intézendők

● Titoktartás becsületszóra biztosított. ●

A Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank

Debrecen.

50 tag részére alkalmi egyesületet alakít

100 drb. 3⁰ magy. jelzálog nyerem. sorsjegy

együttes megvásárlására oly formán, hogy a tagok

20 korona

havi részletet fizetnek be 25 hónapon át és a felszámoláskor minden résztvevő a társasági vagyon 50-ed részét kapja ki.

Az időközileg befolyt nyeremények a társaság vagyonát képezik.

Évenként **3 huzás**; főnyeremények: **200,000, 100,000 és 75,000 korona.**

Jelentkezések csak fenti korlátolt számban fogadtnak el. Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt fenti intézet.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGÉNÉL
BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRUT 32.

Benzinmotorok, gőzcséplőkészletek, arató- gépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben, legjobb kivitelben kaphatók.

Arjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.